

in ihesu nobis ostēditur ubi dicitur
pānis inuolutū. non ēz bisso vel pur
pura. **E**rat em̄ paupcula dei genitrix
maria. unde h̄rē non poterat pānos
p̄ciosos. Qui igit̄ gemūt sub onere
paupertatis respiciūt pannosū ih̄m
ut cōsolentur. **N**ū dē ysa. xxi. **A**ddēt
in dño leticiā et paupes hoies in scō
isrl̄. i. in xp̄o exultabūt. **D**icit etiā se
neca de paupertate. **P**aupertas expedi
ta est. secura est. cōpat inter se pau
per et diuitū vultus. sepius paup
et fidelis ridet. **S**ignū etiā p̄ciōse
puritatis siue mūdiciē in ih̄u nobis
ostendit p̄ hoc q̄ dicit q̄ maria pan
nis eū inuoluit. **I**nuoluit em̄ eum
intemerata virgo pānis mūdīs. q̄ n̄
est verisimile q̄ tā mūda virgo pā
nos habuit maculosos. **p̄** q̄d insti
tuit spūs sanctus q̄ pānus ille i quo
adhuc sacramentalit̄ inuoluit corp⁹
ih̄u. non debet esse purpure⁹. s̄ line⁹
et mūdus. **I**nuolat igit̄ nos ad vite
mūdiciā mūdissimus iste infantulus.
Nū dē in iob xxi. **S**aluabit inno
cēs. saluabit at̄ mūdiciā manū su
atū. i. opm̄ suorū. **D**icitur em̄ p̄. xxi.
Qui mūdus ē rectū est opus eius.
Quarto signū gracōse hūilitatis cō
dit nobis in ih̄u puulo. qm̄ int̄m se
hūiliauit q̄ sc̄z subiecit se maibz vir
ginis ut ip̄a eū inuolueret et repo
neret ubi placeret. **S**im⁹ ergo et
nos ad imitacōz ih̄u hūiles ac obedi
entes. q̄ dñs p̄mittit hūilibz q̄ ha
bitabit i illis p̄ grāz et viuificabit e
os p̄ gl̄az. **N**ū dē ysa. lvi. **E**xcelsum
et sublimis habitat cū contrito et hūli
spū et viuificat cor contritorū. **Q**uin
to signū caritatis egregie dēmonstrat̄

nobis in isto infantulo qui reponi vo
luit i p̄sepio q̄i p̄ hoc inueneret se om̄u
nē esse aialibz. pastoribz et regibz
et oibz eū h̄rē cupiētibz. **N**ū dē in iē.
xxi. **I**n caritate p̄petua dilexi te. iō
attraxi te miserās. **F**acet igit̄ ih̄us
in p̄sepio q̄i quidā ad amas trahēs
ad se p̄ caritatē iumēta. pastores et
reges. **N**ū etiā iumēta pastores et
reges. caritatis ei vicē recipiā rep̄n
derūt. **I**umēta quippe fenū suū puu
lo cōmodauerūt. pastores deuotus
laudes ip̄i cecinerūt. et reges p̄ciōsa
munera obtulerūt. **I**mitemur et nos
illa bona iumēta. ut sc̄z fenū rex no
strorū deo n̄rō mutuem⁹. i. ut elemo
sinas n̄rās paupibz erogem⁹. **I**mi
temur etiā pastores ut deū deuotis
laudibz ac orōnibz honorem⁹. **I**mi
temur nichilomin⁹ reges ut salua
tori nostro cor n̄rū et omne op⁹ no
strū quasi munera p̄ciōsa offeram⁹
hūiliter. **R**ogate dñm cāssimī ut sic
natiuitatē eius celebrem⁹ in terris
ut etiā ip̄m facie ad facie letāter vi
dere mereamur. **Q**d nob̄ p̄stare.

In sermo in natiuitate xp̄i
Carū caro factū est et habita
bit in nobis. et vidim⁹. iō. i. **T**ria
sūt hic p̄ncipaliter nōnda. **P**rimum
ē quid p̄ hoc verbū caro factū est itelli
gat̄. **S**ecūm est. q̄re hoc verbū caro
factū asserat̄. **T**erciū est q̄liter et p̄
quid hoc verbū in nob̄ habitāe dica
tur. **D**e p̄mo nō q̄ p̄ verbū dei fili⁹
itelligit̄. **I**p̄e em̄ dicit verbū quasi ve
rū bonū. **H**oc at̄ est rex bonū q̄d cō
mēdari p̄t a c̄bz. sc̄z ab ois amantidi
nis absēcia. et ab oimoda sufficiēcia

et ab eterna indefinencia. Et certe
ab his tribz comendabilis est dei fili
us qui ppter nos ē ex virgine natus
Ab ipso quippe oīs amantudo est re
motissima. ab ipso etiā emanat beati
tudo sufficiētissima. in ipso q̄q̄ est et
nititas indeficiētissima. **De pmo** scz
q̄ ab ipso sit oīs amaritudo remotissi
ma. dicit in libro sa. viij. Proposui sapi
enciā. i. dei filiū adducere mē ad cōui
uandū. sciēs qm̄ communicabit me
cū de bonis intrās i domū meā. 2. qui
escā cū illa. Non em̄ hz amaritudiez
cōuersatio illius. nec tediū cōuictus
illius. h. leticiā et gaudiū. Ipse etiā
dei filius dicit p̄sa. xx. vij. Indignatō nō
est michi. beatus igit̄ qui meruit ha
bitare cū isto vero bono. Itē ab ipso e
manat beatitudo sufficiētissima. tes
tat̄ ecclesiasticus. xxiiij. Posuit sub
audi deus pater dauid puero exci
tare ex ipso regem fortissimū in thro
no honoris sedentē in sempiternū q̄
adimplebit q̄i eufrates sensū. Dicit
itaqz ecclesiasticus. q̄ deus pater po
suit. i. p̄misit dauid puero suo. i. da
uid seruo suo. q̄ videlicet ex ipso. i. de
semine suo excitaret. i. nasci faceret
regē fortissimū scz ihm̄ xpm̄ in thro
no honoris cū patre sedentē. q̄ scz dei
filius adimplebit q̄i eufrates. i. q̄si
quidā magn⁹ beatitudinis flui⁹ oēs
sensus n̄ros. Nichil em̄ in nob vacu
um remanebit qn̄ p hoc v̄z bonū sua
uissima beatitudie repleat̄. Pn̄ etiā
p̄s. dicit. Adimplebis me leticia cum
vultu tuo. Hic ē ille ver⁹ helize⁹ qui
plus habet olei beatitudis. q̄ nos va
sa offerre possim⁹. Legit̄ em̄ in iij.
reg. iij. Qd̄ cū quedā mulier inopiā

suam cōquesta esset helizeo. dixit ei
helizeus q̄ iret et acciperet mutuo va
sa nō pauca. et ifunderet in illa va
sa de oleo illo modico qd̄ se p̄stabať
h̄re qd̄ etiā mulier fecit. et itē excre
uit oleū q̄ p̄us vasa q̄ oleū defice
rūt. Sic etiā est de xpo qui tā suffici
ens ē et habūdās. q̄ oia vasa deside
rioz nostrorū oleo beatitudis replebit
et adhuc superit oleū. De sufficiēcia
etiā hui⁹ veri boni dicit in p̄s. Apis tu
manū tuā et impleas om̄e aīal bene
dōne. O q̄ felices sūt illi qui introdu
ci meruerūt in cellariū veri boni. vt
ibi inebent̄ ab v̄tate domus dei
Terciuū videlicet qd̄ in xpo qui ē
verū bonū sit etnitas indeficiētissima
testat̄ psalmista in p̄s. c. i. ita dicens
Dies mei sicut vmbra declinauerūt
et ego sicut fenū arui. tu aut̄ dñe ine
ternū pmanes. et memoriale tuū in
generatōe et gr̄atōz. Itē dicit in eo
dē psalmo. Opera manū tuarū sūt
celi. ipi pibūt tu aut̄ pmanes et oēs
sicut vestimentū veterascēt. Et sicut
optorū mutabis eos et mutabūtur
tu aut̄ idē ipse es et anni tui nō defi
ciēt. Dicit etiā in alio p̄s. a seculo v̄z
in seculū tu es deus. Ipse etiā dñs de
pmanētia sue etnitas. dicit in ma
lach. iij. Ego inq̄t dñs et non mutoz
Bonū est igit̄ cāssimū vt appodiē⁹
nos ad istud v̄z bonū qd̄ semp per
maēt ne cadam⁹ in iteritū sempiter
nū. Vñ dicit p̄s. Michi adherere deo
bonū est. et ponere in dño deo spem
meā. **Nota** ecōtrario q̄ bona hui⁹
mūdi non sūt vera ppter tria. Sunt
em̄ multis amantudinibz infusa et p
mixta. Sūt etiā vacua et nequaq̄

replencia. **S**unt etiam instabilia et nullatenus pmanētia. **H**ec tā testatur ecclesiastes. y. ita loquens. **E**go ecclesiastes fui rex in iherusalē edificavi michi domos et plātaui michi vineas. feci ortos et pomeria et cōseui ea cūcti generis arboribus et extruxi michi piscinas aqz ut irrigarē siluam lignoz germinātium. pos sedi seruos et ancillas. multāqz familiā habui. armēta qz et mltos ozuiū greges vltra omēs qui aū me fuerūt in ihrlm. **C**oacernavi m argenti et aux et sbas regū puinciaz. feci michi cātōres et cātatrices. et delicias filioz hoim. cīphos et viceos i mīnisteio ad vīna fundēda. et supgressus sū opibz omēs qui fuerūt ante me in ihrlm et oīa que desiderauerūt oculi mei. nō negavi eis nec phibui cor meū quin oī volūate feuerēt et oblāret se i his q pāuerā. **Q**ūqz me putissē ad oīa opa q fecerāt manus mee et ad labores i qbz frustra sudauerā. **R**epi in oibz vaitatē et afflictionē animi et nichil pmanere sub sole. **E**cce qnta enūat que bona eē reputātur. ac etiā mltū in hoc seculo desiderātur que oīa sic cōcludit q asserit se vera cōuersiōe ratiōis in oibz prefatis repisse vaitatē et afflictionē animi et nichil pmanere sub sole. **P**robat igit q bona pntis seculi vana sūt et nullatenus replētia p hoc q dicit repi i oibz vaitatē. **P**robat etiā q mltis angustys et sollicitudibz sunt pfusa p hoc qd subdit et afflictionē animi. **P**robat nichilominus q instabilia sūt p hoc qd addit. **E**t nichil pmanere sub sole. **H**ec etiā cōduntur

in ysa. xxxvi. vbi dicitur q egiptus ē baculus arūdineus cōfractus cui si innixus fuerit hō intrabit manū eius et pforabit eā. **E**giptus interptat me rorem vel tūtre. et significat mūdū istū in q boni et iusti p pccis suis merent et tristant. **M**ali vero p carnis et oculoz cōcupiscēcias obtrāntur. **M**ūdus autē iste est qī baculus arūdineus cōfractus q pforat manū intentis. **P**er hoc qd dicit q est arūdineus notat q bona huius mūdi vana sūt et non replent cor hoīs. s. sūt ad similitudinē arūdinis q intus ē vacua. **P**nde dicit eccl. iiii. **I**nsaciabilis ē oculus cupidi. **D**icit etiā ecclesiastes v. **A**uarus nō implebit pecunia. **S**imiliter et iheo. ait. **A**varo tā deest qd hz qd nō habz. **P**er hoc etiā q dicit q est baculus cōfractus innuit q bona huius mūdi instabilia sūt et stare nō pnt vt pote cōfractū crus stare nō pnt. **Q**uā et io. dicit q mūdus tñsit et cōcupiā ei. **P**reterea p hoc q addit cui si innixus fuerit hō intrabit manū ei et pforabit eā innuit q bona huius seculi aculeata sūt et hoiez p mltas sollicitudines lacerātia. **P**ropter qd et ipa veritas cōpat in euāgelio bona pntis seculi spmīs q suffocāt in hoīe semē grē dei. **D**e scdo nō q pnt qnqz causas verbū caro factū est. **P**rima ē vt p eū in viciā iusticie reuocemur. **A**dā quippe si aut ouis errauerat ac pierat pnt qd oēs posteritatis post se ad deuium iherm siue limbi deduxerat. quia sicut oues positi fuerūt in inferno s. agnus dei ad pīarchaz et pphetarū pces a regalibz sedibus veniens ouē cēte simam scz humanū genus quesuit

inuentamq; quasi prudens ductor
in viā iusticie. ac ad angelorū socie
tate reuocauit et reduxit. De hac re
uocatione legitur in ij. reg. xij. **Q**
dauid mediāte muliere theaite pce
pit ioab vt reuocaret absolō. qui
ppter scādiū recesserat gessur in ex
iliū. **A**it em̄ dauid ad ioab. **V**ade et
reuoca puerū absolō. surrexit igit̄
ioab et abiit in gessur et adduxit ab
solō in iherusalem. **A**bsolō interp̄
tā p̄is amaricatio. et significat adā
et quēlibz p̄corē. **A**dā em̄ et eua
v̄xor eius p p̄a sua amaricauerūt
dulcē creatorem suū. quilibz etiā pe
cator deū amaricat p p̄m suū. **A**dā
etiā et v̄xor eius eua spūale scādi
um cōmiserant. qz gladio iole diēcie
spiritū suū occiderant qui q̄i frater
est carnis. **Q**uius etiā p̄cor p mali
ciā suā occidit aiām. sicut dicit sa.
xvi. **I**gitur iste absolō. i. adā cū oī
posteritate sua expulsus fuit a facie
dei patris i gessur qd̄ interp̄tatur do
lor. **I**n doloribz em̄ et erūpmis infer
nalis limbi fuerūt v̄s ad aduentū
filij dei. **Q**d̄ sciens mulier theautes q̄
interp̄tatur bucina eoz. et significat
diuinā misericordiā que semp p̄soāt
p̄ m̄seis p̄coribz. accessit ad dauid
id est ad deū patrē et int̄cessit p ab
solō. i. p vniūso hūano genere pos
tulās eū ab exiliij doloribz reuōri.
p̄pterea dē pater placat̄ ad p̄ticiō
nē m̄ie iniunxit ioab. qui interp̄tā
inimic̄ inimiciē. et significat filium
dei q̄ inimiciē. i. p̄tis inimicat̄. et
amiciciē. i. virtutibz amicat̄. **I**pse
em̄ ē iniquitatū inimic̄. et virtutū
amicus. **I**nūpit inq; deus pater fili

o suo v̄nigenito vt reuocaret p san
guinē suū genus hūanū. **Q**d̄ et sc̄iz
ē. **A**biit nāq; dei fili⁹ et iduit carnē
hūanā in qua m̄ltos dolores p̄tulit
et postremo mortē amāissimā susti
nuit. et sic p dolores suos et cruciat⁹
hūanū genus ab inferni doloribz elipu
it et in ih̄lm hoc est in dei patris gci
am reuocauit. **S**ecūda causa. q̄re
verbū dei sc̄iz est caro. i. quare dei fi
lius est incarnatus. hoc est vt sc̄z per
eius sanguinē a p̄cor sordibz laua
remur. **U**nde dicit ap̄lus ad hebre.
ix. **S**i sanguis hircorū et thaurorū
et cinis vitule aspsus inq̄natos sc̄ifi
cat ad emūdatiōē carnis. quanto
magis sanguis xpi qui p spiritū san
ctū semetipm obtulit immaculatum
deo emūdabit p̄scienciā nostrā ab
opibus mortuis ad seruiēdū deo vi
uenti. **U**inc etiā dicit ioh̄. in apoca. i.
Qui dilexit nos et lauit nos a pecca
tis nostris in sanguine suo. **A** pecca
tis glosa originalibus et actualibz
Et nota qz baptisimus eclesie virtu
tem illam qz peccata hominum la
uat accepit a sanguine xpi. **U**nde
dicit innocēcius p sacramētū baptis
m̄ xpi sanguinem rubricati culpa re
mittit̄. vitā p̄iculū et ad regnū ce
lorū etiā puenit̄. **C**auēd̄ ergo cōssi
m̄ ne aiāz nrāz v̄st̄ m̄ēta q̄ xpc in
suo sangne lauit. rursus imūdiēis
p̄cor inq̄nem. **T**ercia cā q̄re verbū
caro factum est. hoc ē vt p eum in pe
grinationis hui⁹ mundi itinere ciba
remur. et hoc maxie fit p sacramētū
euchaistie in q̄ dñs ad cōsolacōz et
refectiōēz fidelīū suoz carnē suā am
ministrat et sangne p̄piat. **U**n̄ etiā

sacramentum illud viaticum appel-
latur. Propter quod ipse dicit ioh. vi.
Caro mea vere est cibus. et sanguis
meus vere est potus. qui manducat me-
am carnem et bibit meum sanguinem
in me manet et ego in eo. Optimus est
iste cibus qui facit dominum manere in no-
bis et nos in eo. Igitur ut per filium dei ci-
baremur in hoc exilio nasci voluit in
bethlehē que domus panis interpretatur.
Voluit etiam repom in presepio
ut per hoc inueneret quod ipse esset panis
peregriantium qui non solum a diui-
tibus inueneretur in palacio. sed etiam
a pauperibus inueniri possit in presepio.
Mirum est de diuitibus et pauperibus
quod tam raro visitant christi ihesu presepi-
um cum tamen sepe visitant presepia eque-
strum vel iumentorum suorum. Transeamus
causam hanc pastores loquuntur
ad inuicem luc. ii. Transeamus in-
quit versus bethlehē. et non tantum vide-
amus hoc verbum quod factum est caro
sed etiam mundo corde sumamus. Per
bethlehē quippe non tantum materia-
lis sed et supercelestis etiam figuratur. In
materiali namque ecclesia christi corpus con-
ficiatur. et a deuotis christianis sumitur.
Insuper celesti quoque etiam dei filius reue-
latis oculis aspiciatur. et ibi quilibet e-
lectus ipso suauissime fruatur. **Q**uar-
ta causa quare verbum caro factum est
hoc est ut per eum in die iudicii resusci-
taremur. Unde ad ipsum verbum quod
caro factum est dicit ioh. vi. Hec est volun-
tas patris mei qui misit me ut omnis
qui vidit filium et credit in eum habeat
vitam eternam. et ego resuscitabo eum
in nouissimo die. Igitur qui vidit dei fi-
lium oculis timoris et amoris et credit

in eum vitam exhibere operis. iste resusci-
tabitur in nouissimo die ut vitam possi-
deat sempiternam. Hic etiam dicit osee
vi. Viuificabit nos per duos dies et
tercia die suscitabit nos et viuemus in
conspectu eius. sciamus sequimurque ut agno-
scamus dominum. Non quod primus dies est di-
es fatigationis. multipliciter enim fatiga-
mur in hac vita. Sed dies requie
coris qui est post hanc vitam quando scilicet spiri-
tus sanctus dicet aiabz iustorum. ut requie-
scant a laboribus suis. Tercius dies est
gloriose remunerationis quando scilicet pater fa-
milias operarios suos per filium parato-
rem suum denario glorie premiabit. In
isto die per ipsum filium suscitabimur ut
semper viuamus et omnia sciamus. et quod
cumque volumus habeamus. **Q**uinta causa
quod verbum caro factum est hoc est ut per eum
in patria deificaremur. Primum quippe necesse
est pntes deceptorum dyabolo credentes quod
efficerentur sic dii si de fratre ficto come-
derent. Comederunt et sic qui prius erant cum
honore. compati sunt iumentis insipientibus
et filios facti sunt illis. Ut autem post nos
honores recipemus ipse dei filius factus
est pro nobis iumentum stimulos penali-
tatem nostram vere tolerans et onerosae
crucis perferens cruciatus. Et sic ho-
nor qui vilitatem inciderat iumentale
ditatis similitudine recuperauit. Unde dicit in
ps. Ego dixi dii estis et filii excelsi
omnes. quod Ego ihesus dixi. i. laboribus meis
effeci quod vos homines dii estis. i. eritis et
dicemini filii excelsi omnes. Aplos etiam
testatur ad rom. viii. Quia erimus here-
des dei et coheredes christi. Dicit etiam
iohannes in primo euangelio quod ille qui
verbum caro factum est quicquid receperit
eum dedit eis potestatem filios dei fieri.

De tercio nota qd xpus p quinqz spe
cialiter habitat in xpianis scz p fidei
sinceritatem. p corpis et anime puri
tate. p viscerosam caritate. p gracia
sam humilitatem. et p timoris solidita
tem. **Q**uo xpc p fidei sinceritate habi
tet in quolibz xpiano. pbat apl' us
ad eph. iij. ubi ait. flecto genua me
a ad patrem dñi nostri ihu xpi ut
det habitare xpm p fide in cordibz no
stris. Proch dolor pauci sūt qui verā
se ostēdūt hē fidem. cū pene omnes
stercora tēporaliū preponāt et prese
rāt dulci xpo. **H**abitat etiā xpc in
xpianis p corpis et anime puritate. Prop
ter qd dicit apl's ad cor. j. iij. Resci
tis qd templū dei estis vs et spūs dei
habitet in vob. Templum em̄ dei san
ctū est qd estis vs. qd d. si estis sanz
cti. i. mūdi corpe et aia. tūc deus habi
tat in vobis. Domū quippe dñi dēet
sanctitudo in lōgitudine dierū. **T**er
cio xpc habitat in xpianis p viscerosa
sam caritatem. Unde dicit ioh. j. iij.
Deus caritas est et qui manet i cari
tate in deo manet et deus in eo. De
lectabile ē hoc ut deus p caritate ha
bitet in nobis et nos in eo. Sed qd
est caritas. Caritas ē deū et primū
ex toto corde diligere. nec eū p fictiōz
oris decipe. Multi sūt qui videtur de
um ore diligere. s. renes ipoz et cor
lōge sūt ab eo. **N**ū dicit iere. xij. Pro
pe es tu ori eoz et lōge a renibz eoz
quasi diceret. Os eoz p̄tendit cari
tatem. sed renes eoz querūt t̄pissi
mam voluptatem. Multi etiā sūt q
primis suis ore se diligē p̄stant
s. dolos ei⁹ ac insidias in cordibus
machinantur. De talibus dicit iere.

ip. In ore suo pacem cum amico suo
loquitur. et occulte ponit ei insidias
Quarto xpc habitat in xpianis
p gracia sam humilitatem. Unde dicit
ysayas lviij. **Q**uo domin⁹ excelsus ha
bitat cum contrito et humili spiritu
Hinc etiā ipa virgo maria non tā
tū p eo qd erat mūdissima. s. potius
p eo qd erat humili ma meruit concī
pe filiū dei. sicut p semetip̄am testat̄
Resperit inq̄ humilitate ancille sue
non ait castitate licet esset castissima
sed humilitate. **Q**uanto xpc in xpia
nis habitat p timoris soliditatem
Unde dicit apl'us ad colo. iij. Verbū
xpi habitat in vobis habūdanter in
omni sapientia. p omne sapienciā ti
mor domini figuratur. Quia ut dicit̄
ecclesiastici. i. Plenitudo sapiē est ti
mor domini. **N**ū igitur xpc habitat
in his qui timent eū. Omnis em̄ qui
timet dñm nichil negligit volūtatis
eius. Rogate ergo dñm ut sic in ho
spicio cordis nostri habitare dignē
ut etiam ab ipso in eterna taberna
cula recipi mereamur. **Q**uo no. p̄sta.

In die circūcisionis dñi. **Luce 2.**
Ost qd consummati sunt dies
otto ut circūcideretur puer vocatū
est nomen eius ihesus. **T**ria p̄nci
paliter sūt hic notanda. Primū est
quid per circūcisionem pueri figure
tur. Scdm̄ est quid p otto dies spiri
tualiter intelligi deat. Terciū est
quare puer hoc nomine ihesus ap
pellatur. **D**e primo nota qd p circū
cisionē pueri duplex circūcisio figu
rat. Prima ē p quā circūcidimur
i. purgamur a vicijs et iniquitatibz